

सम्पादकलाई चिठी

श्री सम्पादक ज्यू,

मिडिया अध्ययन ९ (२०७१) मा अर्जुन पन्थी र देवराज हुमागाईद्वारा लिखित "बेस्ट सेलर" बनाउने होड : पुस्तकको बजार प्रवर्द्धनमा मिडियाको उपयोग" शीर्षक लेखमा उल्लेख गरिएका दुई ओटा भनाइप्रति मेरो ध्यानाकर्षण भएको छ । पुस्तक जगतमा 'नयाँ' प्रकाशकको भूमिकाप्रति केन्द्रित लेखमा प्रकाशक र लेखकले आफ्ना पुस्तक प्रवर्द्धन गर्न मिडियालाई 'प्रयोग' गरेको तथ्य विभिन्न ठाउँमा आँल्याएका छन् । केही ठाउँमा पल्पसा क्याफे र यसका लेखक नारायण वाग्लेका बारेमा समेत चर्चा छ । सो उपन्यास र यसका लेखकबारे केही स्रोत उल्लेख गर्दै लेखेका निम्न विषयबारे केही प्रस्ट पार्नुपर्ने आवश्यकता देखेको छु । पहिलो,

यस (पल्पसा क्याफे) को प्रकाशनपछि त्यसका लेखक (नारायण वाग्ले) ले आफ्नो नजिकका पत्रकारबाट सो पुस्तकको प्रसस्त समीक्षा गराएका थिए ... (पृ. १३४) ।

दोस्रो,

... लेखक आफै कान्तिपुरको सम्पादक भएको नाताले पब्लिकेशन नेपालयले त्यसबापत ठूलो आर्थिक भार बेहोर्नु भने परेन । कान्तिपुरमा छापिएका यी विज्ञापनको लागि लेखक-सम्पादक नारायण वाग्लेमार्फत प्रकाशकले पत्रिकाका लगानीकर्तासँग सम्पर्क गरेका थिए र सहूलियत दरमा ती विज्ञापनहरू छापिएका थिए (पृ. १३६) ।

वाग्लेजस्ता लेखकमाथि यो लाञ्छना मात्र होइन, यस पुस्तकका प्रकाशक पब्लिकेशन नेपालय उपरसमेत लगाइएको आधारहीन आरोपका रूपमा यसलाई लिएको छु । व्यापारिक फाइदाका निम्ति यस किसिमको सम्बन्धलाई दुस्प्रयोग गर्नु आफैमा व्यावसायिक मर्यादाको उल्लंघन हो र यस्ता अभ्यासबाट हामी सदैव टाढै बस्दै आएका छौं । हाम्रा पुस्तक र यसको व्यापार प्रवर्द्धनका निम्ति कहिल्यै

पनि लेखकको पहुँचलाई प्रयोग गरेका छैनौं र गर्दैनौं । 'यसमा पक्कै पनि यस्तो भएको होला' वा 'एउटा सम्पादकले आफ्नो फाइदाको निम्ति पत्रिकाको प्रयोग गरिहाल्छ नि' जस्तो सहजै चल्ने चर्चामा टेकेर लेख्नु मार्टिन चौतारीजस्तो संस्थाद्वारा उत्पादित प्राज्ञिक महत्त्वको जर्नलका लागि सुहाउँदो देखिँदैन । बरु, उल्लिखित पक्षसँग जोडिएका व्यक्तिको भनाइ, थप अनुसन्धान र सत्यतथ्य पस्किएको भए पक्कै पनि यो स्वागतयोग्य हुने थियो ।

जहाँसम्म त्यो बेला कान्तिपुरमा प्रकाशित *पल्पसा क्याफेसम्बन्धी* विज्ञापनको कुरा छ, त्यसका निम्ति उक्त प्रकाशनका तत्कालीन सहायक महाप्रबन्धक (एजीएम) र मेरो बीच बेग्लै व्यावसायिक सहमति भएको थियो । त्यस्तो सहमतिमा लेखक उपस्थित हुनुपर्ने कुनै कारण नै थिएन । बरु स्वयं कान्तिपुरको कर्पोरेट टिमले त्यति बेला नेपालय र उक्त पुस्तकप्रति देखाएको सद्भावका निम्ति चाहिँ म धन्यवाद दिन चाहन्छु । लेखक वाग्लेलाई यो 'डिल'का बारेमा जानकारीसमेत थिएन, उनलाई यस्तो कुरामा जबर्जस्ती तान्नु दुर्भाग्यपूर्ण हो ।

अन्त्यमा, प्रकाशन उद्योगलाई प्राथमिकता र महत्त्व दिएर लेख प्रकाशन गरेकोमा म धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

किरणकृष्ण श्रेष्ठ
पब्लिकेशन नेपालय